

EBC 2030

ESTRATÈGIA
DE LA BIOECONOMIA
DE CATALUNYA 2030

Recomanacions per a la gestió sostenible dels sòls agrícoles:

Olivera

Maig 2026

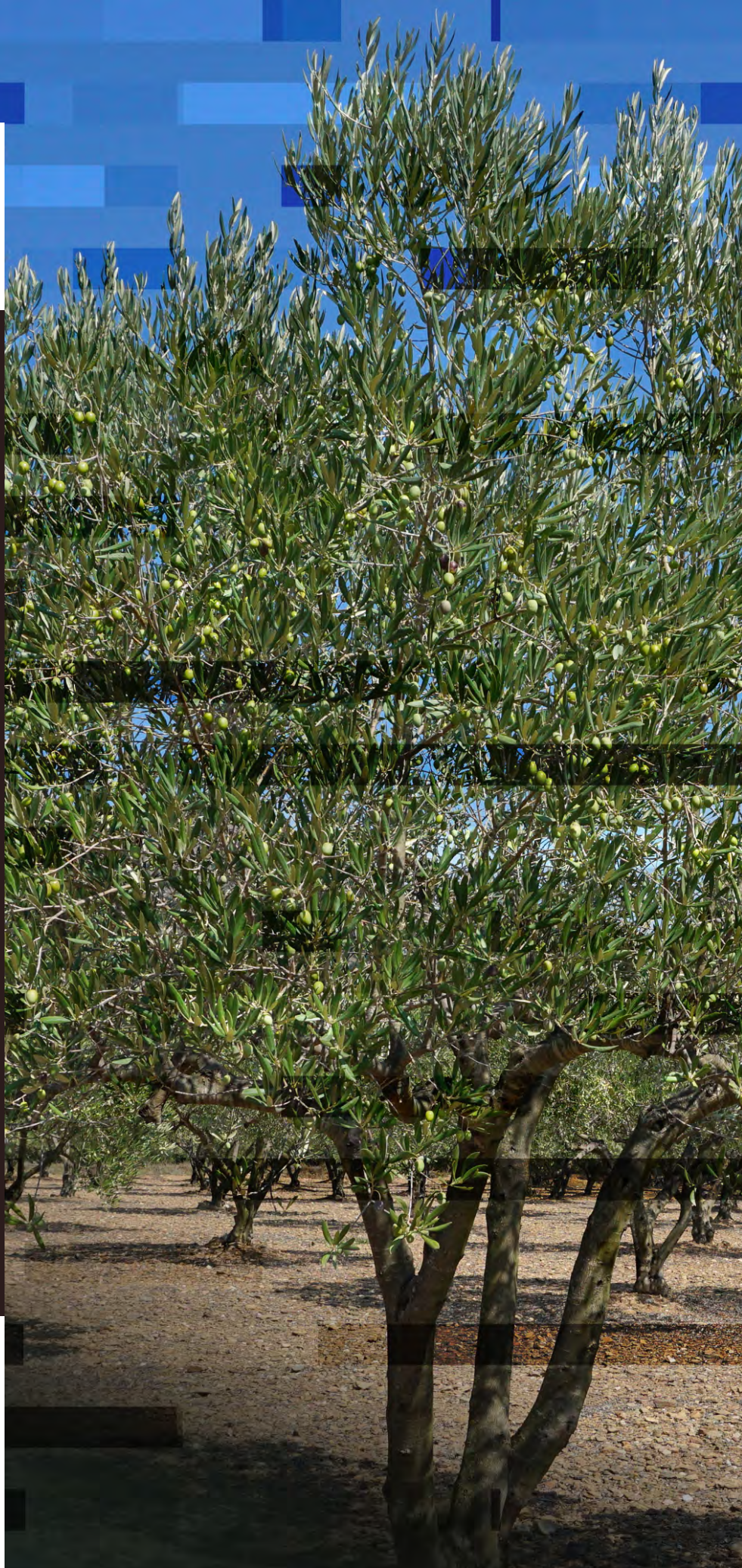
GRUP DE TREBALL

**CARBONI
AL SÒL**

Generalitat
de Catalunya

El Govern de
Tot Hom

Recomanacions per a la gestió sostenible dels sòls agrícoles:

Olivera

Maig 2026

Aquest document forma part dels resultats del projecte Carboni al sòl (2024-2025) finançat pel Fons Climàtic de la Generalitat de Catalunya. Els resultats complets del projecte estan disponibles a Ruralcat: <https://ruralcat.gencat.cat/web/guest/bioeconomia/carboni-al-sol>

© Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

© Imatges: imatges lliures de drets de Adobe Stock.

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria i usos no comercials. La llicència es pot consultar a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.ca>

Membres del Grup de treball Carboni al sòl

RECOMANACIONS PER A LA GESTIÓ SOSTENIBLE DELS SÒLS AGRÍCOLES

OLIVERA

L'olivera i el seu sòl

L'**olivera** és un cultiu llenyós típicament mediterrani, majoritàriament de **secà**, tot i que també pot trobar-se en alguns sistemes de regadiu. A Catalunya, té una presència destacada a les comarques de les Garrigues, el Segrià, la Terra Alta, el Baix Ebre i el Montsià. Molts oliverars es localitzen en zones amb **pendent**, sobre sòls **calcaris**, **poc profunds** i amb una **baixa capacitat de retenció d'aigua**.

Els sòls associats al cultiu de l'olivera presenten sovint:

- Un **risc elevat d'erosió**, especialment en episodis de pluja intensa.
- **Baixos continguts de matèria orgànica**, sobretot quan el sòl es treballa de manera intensiva.
- Una **pèrdua d'estructura del sòl** quan hi ha llaurades freqüents o sòl nu continuat.

Aquest context fa que la **gestió del sòl i el cultiu sigui clau** per:

- Reduir l'erosió i la pèrdua de sòl.
- Conservar la humitat.
- **Mantenir o augmentar el carboni orgànic del sòl**, fonamental per a la fertilitat i la resiliència de l'olivera.

En sistemes de secà, aquesta gestió és especialment crítica. La conservació de la humitat, la reducció de l'escorrentia superficial i la prevenció de l'erosió són factors decisius per al rendiment i la sostenibilitat a llarg termini. A continuació es descriuen algunes de les pràctiques que poden tenir un impacte sobre la salut del sòl i el carboni en l'olivera.

Pràctica	Què passa al sòl	Valoració
Cobertes vegetals	Milloren l'estructura, protegeixen el sòl, redueixen l'erosió i aporten biomassa. Aquests efectes es veuen augmentats en les cobertes sembrades.	✅ Positiu
Sòl nu continuat	Augment de l'erosió i pèrdua de carboni.	❌ Negatiu
Llaurada reduïda	Menys pertorbació i menys pèrdua de carboni. Millora l'estructura (estabilitat dels agregats) i redueix l'erosió del sòl.	✅ Positiu
Aplicació de compost	Millora l'estructura i augmenta la matèria orgànica, la fertilitat i el carboni estable.	✅ Molt positiu
Ús de fems frescos sense compostar	Aporta nutrients i pot millorar el contingut de matèria orgànica del sòl. Carboni poc estable.	⚠️ Variable (segons maneig)
Aplicació de biocarbó (<i>biochar</i>)*	Carboni molt estable, però amb limitacions. Millora l'estructura i la fertilitat del sòl.	⚠️ Potencial alt
Restes de poda triturades	Retornen carboni i nutrients al sòl i reforcen l'agregació del sòl.	✅ Positiu
Residus oleícoles	Aportació important de matèria orgànica. Milloren la fertilitat i redueixen la fitotoxicitat de tanins o greixos si estan compostats.	✅ Positiu
Pasturatge controlat	Aporta carboni a través dels fems i gestiona la coberta.	✅ Positiu (si es regula)
Espais de biodiversitat	Milloren el segrest de carboni, estableitzen els talussos i aporten biomassa (matèria orgànica).	✅ Positiu
Sistemes agroforestals	Alt potencial per millorar la qualitat del sòl i el balanç de carboni, la reducció de l'erosió i la lixiviació de nutrients.	⚠️ Potencial alt

* Esmena generada per conversió termoquímica de materials lignocel·lulòsics en un entorn amb poc oxigen.

Recomanacions pràctiques

- **Reduir la intensitat de la llaurada** i afavorir la mínima pertorbació del sòl.
- Prioritzar **cobertes vegetals** sembrades i/o espontànies per protegir el sòl i augmentar la matèria orgànica.
- Aplicar **compost** madur de manera regular i utilitzar **fems** de manera controlada.
- Triturar les **restes de poda** i reincorporar-les per aportar carboni i millorar l'activitat microbiana.
- Incorporar **residus oleícoles** (sansa, pinyolada o fulles) seguint criteris tècnics adequats per estabilitzar-los.
- Aplicar **biocarbó (*biochar*)** quan sigui viable, especialment en sòls pobres o degradats.
- Implementar la **pastura controlada** i assegurar una càrrega adequada per evitar la compactació.
- Mantenir o crear **espais de biodiversitat** que reforcin l'estabilitat del sòl i els serveis ecosistèmics.

Els beneficis sobre el carboni del sòl són a mitjà i llarg termini i depenen d'una gestió integrada del conjunt de pràctiques. Aquest conjunt de mesures, adaptades a les particularitats de cada parcel·la, poden constituir una base sòlida per avançar cap a sistemes d'olivars més resilients.

GRUP DE TREBALL
**CARBONI
AL SÒL**

Generalitat
de Catalunya

tot hom El Govern de